

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În România:

la dlul Carol Schuler în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Un simptom îngrijitor.

(2) Pastorală episcopatului catolic în afacerea introducerii legilor bisericești ne sugerează unele reflexiuni, care ne credem datorii a le semnala în publicitate, atât în interesul cauzei naționale, cât și în interesul bine înțeles al uneia din bisericile noastre românești.

Implinindu-ne această datorință, delărăm dela început, că nu voim să facem recriminări, numai să atragem atenția capilor bisericii române unite și a credincioșilor ei asupra unei deprinderi, ce ni-se pare prejudicioasă și în ultimele ei consecuențe periculoasă chiar.

De un șir de ani publicul românesc asistă cu oare-care nedumerire la dese conferențe ale episcopilor catolici din Ungaria, la cari todeauna iau parte și prelații noștri uniți.

Lumea se întreabă, cu drept cuvânt, ce rost are participarea prelaților români, la conferențele acestea, convocate și presidate de primatul catolic, a cărui jurisdicțiune nu se extinde asupra bisericii române unite, care știm că este cu desăvârșire autonomă și în cele bisericești supusă numai direct Sfântului Scaun pontifical din Roma?

Știm ce ni-se va răspunde din partea susținatorilor noului obicei și aprijem argumentele lor: Că biserica unită este una în credință cu biserica catolică; și prin urmare are multe interese comune cu aceasta și că în tovarășie cu ea, are este un factor puternic în stat, mai bine își poate apăra propriile interese. Mai departe că drepturile bisericii unite de a fi împărțită din fondul religios, precum și prospectele la beneficii din regularea congruei, încă le indică prelaților uniți procedarea solidară cu episcopatul catolic.

Presupunând, că toate acestea în adevăr așa sunt, și admitând, că participarea prelaților uniți la conferențele celor catolici este necesară, totuși sântem de părere, că sânt destule momente la mijloc, cari dau privilegiu la nedumeriri.

Înaintea de toate nu putem nici pentru un moment perde din vedere, că biserica românească este în Ungaria e minamente maghiară și că păstoria ei în multe privințe sânt cei mai zeloși apostoli ai maghiarismului. Putem afirma și mai mult, putem afirma, că această biserică, pentru care propaganda și proselitismul este o datorință, face propagandă nu numai pentru catolicism, ci în același timp și pentru maghiarism. Slovaci, Germani, Croații și Sârbii catolici (Bunyevății) în mijlocul cărora, sub auspiciile bisericii catolice, maghiarizarea și renegațiunea au luat dimensiuni înfrigorare, sânt o bună ilustrație a adevărului ce afirmăm.

Unădimerirea generală este deci mai mult decât legitimă, când îi vedem pe prelații noștri în asemenea tovarășie. Dar în cele din urmă tovarășia am mai înțeles, dacă în același timp prelații noștri ar ști să se și afirme și să și susțină drepturile lor distinctă de capi ai bisericii române unite, care, ori-cât de puțin ar fi unitatea ei de credință cu biserica romano-catolică, își are totuși independența ei deosebită, atât prin drepturi, cât și prin ritul și mai presus de toate prin limba eclesiastică.

Vorba e însă, și aceasta n-o putem aproba nici-decât, că în conferențele acestea, prelații români nu figurează ca arhierii ai bisericii române unite, ci pur și simplu ca prelați catolici. Caracterul de biserică națională al bisericii păstorite de ei, dispare cu desăvârșire și tot asemenea și acela de provincie metropolitană autonomă. Așa d. p. în pastorală comună de sub întrebare, prelații români uniți iscălesc, amestecați printre cei

catolici, cu: Victor, arhiepiscop și metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș; Ioan, episcop de Gherla etc., ca-și-când ar fi pur și simplu niște sufragani catolici ai primatului catolic de Strigoniu. Numai Excelența Sa Părintele episcop Mihail Pavel iscălește ca episcop gr.-cat. de Oradea, dar' pare-ni-se nu pentru a accentua caracterul distinct al bisericii sale, ci pentru a se deosebi de episcopul catolic, care din întâmplare residează tot în Oradea-mare.

Anihilarea caracterului distinct, național și autonom al bisericii unite rezultă și mai eclatant din contextul pastorală. Acolo unde se vorbește de indisolubilitatea căsătoriei, pastorală afirmă, că biserica catolică nu admite divorțul sub nici o împregiurare, ci numai despărțirea de masă și pat. Aceasta așa va fi în biserica catolică, dar' în cea română unită nu este așa. Din contră, Românii uniți, cari s'au unit cu Roma numai în cele patru puncte cunoscute, ear' incolo au păstrat toate așezămintele bisericii răsăritene, au admis todeauna divorțul, acordând divorțurilor dreptul să încheie nouă căsătorii. Și cu toate acestea prelații noștri au iscălit afirmația de mai sus, care se potrivește numai cu legile bisericii rom.-catolice și este în vedită contradicție cu legile celei române unite.

Nu vom exagera importanța casului constatat mai sus, dar' nu putem să i retăcem natura simptomatică, ce dovedește o tendență din partea bisericii catolice de a nu recunoaște pe cea unită ca biserică distinctă, ci numai ca o parte integrantă și subordonată a celei dătau.

Dar' în fine biserica catolică își urmărește scopurile ei și nu avem să ne plângem de nimic. Am avé însă puternice cuvinte de a ne plânge, dacă arhierii noștri uniți, preocupati poate de alte interese mai mărunte ale bisericii, din blândețe, din indulgență, sau din ori-ce alt motiv, ar suferi ca pe nesimțite biserica lor să fie nivelată în marele organism al bisericii catolice și caracterul ei distinct, a autonom și românesc să fie anihilat.

N'am voi ca acest caracter românesc să și-l peardă, nici chiar conservându-și pe cel greco-catolic. Știut este, că în patria noastră mai sânt greco-catolici și de naționalitate ruteană, precum și Slavi-de-sud în Slavonia. O contopire a tuturor acestora într'un organism bisericesc cu România uniți, ar fi din mai multe puncte din vedere primejdios, dar' cu deosebire din acela, că o biserică poliglotă ar constitui o prea mare tentație pentru puterici zilei, ca să-i octroeze o limbă oficială comună, care probabil n'ar fi nici cea română nici cea ruteană. Dar' încă dacă și caracterul greco-catolic și-l-ar perde.

Nu zicem că toate aceste rele sânt deja iminente. Perspectiva lor, ori-cât ar fi de depărtată, ne impune însă datorința patriotică să-i prevenim pe arhierii noștri uniți, ca în viitor să fie cu băgare de seamă, căci este evident, că tovarășia din conferențele episcopatului catolic, pe lângă avantajele ce va fi oferind, involvă în același timp și destul de serioase primejdii.

Conform tradiției, a organizării și a menirii sale culturale, biserica noastră unită numai așa are rațiune de a fi, dacă este și rămâne autonomă și românească.

Inocențiu Micu, Grigorie Maior, Samuil Vulcan au luptat și au pățimit ca să ne o hărăzască drept scumpă moștenire națională. Datorința celor-ce astăzi îi conduc destinele este, ca tot asemenea să o conserve pentru generațiile viitoare. Și să nu uite nici un moment, că mai sus amintii glorioși întemeietori ai acestei biserici, mai presus de toate în luptă cu „papistașismul” i-au dat organizația și așezămintele ei actuale.

Ear' încât privește celelate interese, de ordine secundară, cum e con-

grua, fondul religios etc., este de o sută de ori mai bine să renunțăm la ele cu desăvârșire, decât nu voim să expunem, fie ori-cât de puțin și de indirect, caracterul național al bisericii. Și cât privește „unitatea de credință”, la nici o întâmplare nu putem permite ca ea să fie paravanul, după care ni-s'ar pute ataca integritatea națională.

Unitatea credinței nu-i împedecă pe catolicii maghiari să nu fie naționalicește adversari.

De aceasta trebuie să ținem seamă sub toate împregiurările.

Grațierea și — străinătatea. „Allgemeine Zeitung” din München publică un articol datat Ungaria-de-Sud, în care constată, că „amnestiarea osândiților români nu poate avé nici o înfruntare asupra atitudinilor naționalităților”.

Străinătatea ia notă despre exactul chip de a înțelege grațierea, care nu-i datorită inițiativei ministerului maghiar.

— Același ziar, luând notiță despre declarațiunile martirilor eliberați, constată următorul fapt: „Ele dovedesc, că mult discutata chestie română nu numai că nu este rezolvată, dar' nici nu a intrat în stadiul unei soluții salutare. Politica statului maghiar va trebui să se ocupe încă adese-ori cu acest problem; o amânarea ei ar fi periculoasă, deoarece chestiunea naționalităților este pentru Ungaria în adevăr o chestie de stat de prim rang”.

Crisa ministerială în România. „Constituționalul”, organul junimistilor, publică în nrul seu dela 26 Sept. v., cu litere distincte, un comunicat, după care demisia dlui Carp și a colegilor sei junimști din minister, este a se considera ca irevocabilă. Mai departe numitul ziar susține, că altă combinație ministerială conservatoare ne mai fiind posibilă, crisa se poate rezolva numai prin venirea liberalilor la guvern.

„Timpul”, care până acum n'a pomenit nimic de crisa, publică și el în nrul dela 27 Sept. v. următoarea informație:

„Mai mulți confrăți dau diferite știri asupra crizei ministeriale. Adevărul este, că după toate probabilitățile, actualul cabinet se va retrage

„Rostul ese din domeniul lucrurilor asupra cărora se poate avé o știință astăzi, și prin urmare nu poate fi decât materie de conjecturi.

„Jocul conjecurilor nu ne-a interesat nici-odată”.

Soluțiunea. Deputatul conte Todor Andrássy, vorbind în Töke-Terebes în fața unei deputațiuni a alegătorilor sei a zis între altele, că mileniul al doilea începe strălucit pentru Maghiari și că îndată la începutul lui sânt mari chestii de rezolvat; una dintre acestea fiind „soluțiunea finală a chestiunii naționalităților”.

Ce-o fi gândit contele, — cine să știe?!

Bietul Ferdinand! „Kölnische Zeitung” aduce știrea, că prințul Bulgariei va face o declarație arătându-se devotat al alianței duble și deci... adversar al triplei alianțe. Stoilow, primul-ministru, cel puțin așteaptă să se facă această declarație, chiar dacă ea ar costa tronul.

Bietul Ferdinand, ar face tot, numai să câștige grația Țarului. Cu greu însă, căci zilele de domnie par a-i fi numărâte.

Biserica gr.-or. sârbea ca pare că va a vè un nou conflict cu ministerul maghiar. Patriarhul susține, că conchermarea sinodului episcopesc are să urmeze numai în urma propunerii sale, făcută de el singur. M. Sa ar fi aprobat acest chip de a vedé al patriarhului; un ziar governmental contestă aceasta. Chestiunea este foarte interesantă și așteptăm curioși soluțiunea ei.

Sașii și — liberalii maghiari. În ultima ședință a „Kreisausschuss”-ului pentru Brașov, presidentialul lui a constatat, că în țara Bârsei există și un partid liberal, cu care, zise presidentialul, trebuie să pactăm, după ce ne-am decis să intrăm în partidul liberal, anume candidând o persoană care să fie agreată și Maghiarilor din Brașov. Și așa au candidat pe avocatul Schnell!

Slovacii în Budapesta.

Procesul ziarului „Narodnie Noviny”.

(Raport special al Tribunei).

Vorbirea operatorului dl. Dr. Stefan Pop.

Onorată curte cu jurați!

„Articolul în crimă e atât de departe de § 172, punctul 2 al legii penale, încât într'adevăr nu știu, ce să replic. St. reprezentant al acusei aduce actualul proces în legătura cu ura de naționalități, da, stimați domni jurați, dacă chestiunea naționalităților este aceea, care l-a îndemnat pe reprezentantul acusei să vă seducă a osândi în procesul de față.

Mi-ar fi plăcut foarte mult să discut această chestiune, dacă stimatul reprezentant al acusei s'ar fi basat pe date istorice și ar fi ales de cinosură idealul națiunii maghiare. Oare ce spune baronul Iosif Eötvös, adânc cugătorul despre chestiunea naționalităților, când cu îngrijire cugetă la soartea națiunii sale? Dinsul zice, că principiul naționalității s'a născut deodată cu ideea libertății și a egalității și nu formează exclusivul drept al unei națiuni, fiecare neam deopotrivă are drepturi, ca și datorințe. Numai din acest punct de vedere pornind, vom pute rezolva chestiunea naționalităților! Stimați domni jurați! Nu mă pot dimitte aici la acea discuție, că peste tot există o chestiune a naționalităților sau nu, căci după experiențele mele de până acum se află unui bărbați de stat, cari azi o enunță ca existentă, ba chiar periculoasă, mâne o ignorează, ba îi deneagă chiar existența. Dar' ori-cum ar sta lucrul, un singur fapt regretabil pot constata, că adecă despre chestiunea aceasta numai aici, în fața curții cu jurați se discută și apoi întreaga afacere este dată uitării. Pe de altă parte, onor. domni jurați, este mai prielnică o dispută energică, decât tăcere adâncă, pentru-că aceasta naște neîncredere și face imposibilă rezolvarea ori-cărei chestiuni. Lăsați să vorbim deci despre chestiunea aceasta acolo, unde numai se poate! Da, dlor jurați! Priviți și d-voastră în spelunca cea întunecoasă, la care onoratul reprezentant al acusei v'a îndrumat și se v'è convingeți, dacă într'adevăr aveți de a face cu acele nemernice calunții?

Acusa susține, că aici obvine faptul circumseris în §. 172 al codului penal și sub a est titlu cere pedepșirea acusatului.

Conștiința d-voastră și înalta cultură a curții cu jurații din Budapesta ar fi pretins ca a-asa să indice toate pasagiile acelea, cari atacă rasa maghiară. S'è vedem, despre ce adecă vorbește articolul.

Răspunde acusa: Se ocupă cu schimbarea de guvern. Cunoașteți d-voastră bine presa din Budapesta, în care ne întâlnim cu atâtea semne ale corupției și excocheriei politice și astfel știți și aceea, că cuvintele acelu articol formează numai o palidă umbră a celor-ce foile o poziționale scriu despre guvern.

Și apoi ce e guvernul?

Službașul populațiunii țerii, și când încrederea populațiunii încetată și guvernul încetată. Eu cred, că a susține altcum ar fi absurd.

Acusa nu arată absolut deloc, că unde anume agit articolul contra rasei maghiare? Unde se spune ceva ceea-ce ar pute trez oră într'o altă naționalitate contra celei maghiare?

La început vorbește despre guvern, apoi despre sovinișmul maghiarizator, care nu cade în sarcina maghiarimii, apoi despre legile, cari nu se știu și în sfârșit despre situația Sașilor. Și eată ceea-ce prezentă acusa, neexact și rupt: factorul tabuizat ar fi națiunea maghiară! Aceasta nu-i adevărat!

Dacă on. domn procuror a cetit articolul, va ști, că sub „factorul îmbuibat” e a se înțelege nobilimea. Nu se poate, nu e permis

a contopi pe acești domni cu națiunea maghiară.

Din contră, întrucât privește maghiarimea, e arătat clar, că atât Slovacul, cât și Maghiarul jertfește totul pe altarul patriei. Deci nici aceea nu e arătat, a carei constatare legea nu o consideră de deamnă de pe-depsit, că adecă elementul maghiar se îmbuibă în favoruri.

Acusa, abătându-se dela codul penal — vorbește de un bolnav închipuit pe care-l prezentă înaintea tribunalului, și a cărui boală d-voastră sânteți chemați a o vindeca.

S'è fim sinceri, să ne spunem păsurile, durerile, dacă ne provocă la aceea! Îl doare pe autorul articolului maghiarizarea. E adevărat, că existența maghiarizării și acusa o recunoaște cu totul clar.

Conform cuvintelor lui Szécheny, „nu trebuie să declarăm pe cineva de panalav, dacă își iubește limba și naționalitatea”, dacă am adus legi, să le și ținem în cinste, și dacă am promis școli naționalităților, să ne ținem promisiunile. Tot ceea a adus-o pe tapet în ședința academiilor maghiare, Mihai Zsilinszky în 1891 și a a exprimat-o în următorul mod:

E dureros, că și în zilele noastre se găsesc unii ultraștiți, al căror zel numai pagube poate aduce patriei comune. Numai pentru-că cineva voește a fi drept față de naționalități, îl înferează de trădător de patrie.

Există deci gravamine pe cari nu le putem retăce, ori-cât de mult respectăm constituția maghiară, sub ale cărei aripi trăim!

Apoi, on. dlilor jurați! și d-voastră ziceți: „trebuie să maghiarizăm, și dacă noi față de acestea spunem adevărul, atunci miștim și caluniam maghiarimea?!”

On. dlilor jurați! Și în parlament nu odată a obvenit admioniare la aceea, că în maghiarizare de multe-ori trec nu numai peste marginea permisă, ci și peste cea justă. Articolul critică situațiunea Sașilor. E adevărat! Dar' nu e totodată adevărat, că Sașii cu ocaziunea pactului au primit favoruri cu vătămarea drepturilor celorlalți cetățeni? Așa cred, că exprimarea acestui fapt nu vine în conflict cu codul penal.

Vé va fi cunoscut și aceea, că atunci când s'a făcut pactul, au rehabilitat în postal lor pe o sută de învătători sași suspendați din cauza necunoștinței limbii maghiare. Poate nu convine acusei o constatare, care se refere la renegați! Ca jurist, n'ar trebui să spun alta, decât aceea, că codul penal maghiar n'a făcut până acum — slavă Domnului — paragraf pentru apărarea renegaților!

Chiar dacă i-ar vătăma deci articolul, contra autorului, din cauza aceasta nu s'ar pute ridica acuză. Cunosce mulți bărbați harnici maghiari, cari mai bine stimează pe acel om, care alipindu-se de limba sa, de naționalitatea sa, ca atare își iubește patria decât pe acela, care se lapedă de limba și naționalitatea sa. Deoarece-ace acela, care face aceasta, dându-i-se ocaziunea va fi capabil de a-și renega și naționalitatea primită de nou, dacă a renegat-o pe aceea, pe care i-a destinat-o soartea.

Mulțumesc dlui procuror, că recunoaște despre poporul slovac, căt este de cinstit, sirguinos și că părtaș este în bine și rău cu ceilalți locuitori ai țerii.

Onorată curte cu jurați! Întreb acum eu și v'è rog să mărturisiți sincer, dacă guvernul maghiar au fost într'adevăr sincere față cu poporul slovac? Datu-i-au oare cel puțin atâtea, câte le sânt asigurate lor prin legi existente. Relativ la aceasta ne stă la dispoziție o foarte tristă statistică oficioasă. În Ungaria-nordică, în 13 comitate sânt 2,400.000 locuitori, dintre cari 63% sânt Slovaci. Legea despre egala îndreptățire, §§-ii 17 și 18 din articolul XLIV: 1868 dispune, că unde naționalitățile locnesc în masse așa de mari, acolo trebuie să întemeiate școli medii pentru ei și a-i educa în limba lor maternă până la calificările academice. Și ce vedem? Acea, că pe acest teritor vast nu este măcar o singură școală medie slovacă și nici într'o singură școală medie din acel teritor nu se propune ca obiect de învățământ obligator limba slovacă, și dacă scriitorul articolului are „temeritatea” să o spună aceasta lumii mari, atunci a vătămat onoarea și cinstea Maghiarilor, atunci a agitat contra maghiarismului.

Nu maghiarismul este atacat aici, ci guvernul, despre care un politician maghiar a spus că nu execută nici 20% din legile referitoare la naționalități. Eu cred, că pentru aceea, că cineva se plânge pentru neexecutarea legilor, nu poate fi pedepsit. Dar' d-voastră ca judecători să îndrumați guvernul prin judecata d-voastră independentă să execute legile și să îndestulească naționalitățile în loc să citeze aici. Cu aceea, că îl veți condamna pe dl' Ziak, încă nu veți curma calea mișcărilor naționale.

După-cum am arătat mai înainte, nici un singur pasagi nu are aluziuni vătămătoare pentru rasa maghiară. Acea, că articolul condamnă guvernul, aceea, că infierează o clasă a proprietarilor, sau mai bine zis a celor lipsiți de proprietate, încă nici-decum nu formează agitare contra naționalității maghiare. Pentru a face aceasta este de lipsă ca cineva să afirme atari fapte neadevurate, cari sunt capabile să stârnească ură și să o propage. Ca jurist nu voi să mă extind și să mă las cuprins de aventuri poetice, cum făcuse dl' procuror, ci vreau să rămân obiectiv și la obiect. D-voastră, dl'or jurați, nu veți pute găsi în articolul incriminat nici un delict și în special nu veți pute afla delictul circumscriș în §-ul 17 al codului penal; ear' prin condamnarea acusatului în ciuda acestei împregiurări nu veți restabili nici-decât conștiința și pacea pe care cu toții o dorim. Vă rog să considerați, că în fața d-voastră nu un adjucc advocațional, ci o întrebare stă, care rezolvată așa de grabă nu poate fi. Dacă veți pronunța verdict negativ, atunci poate veți face ca puterea de stat să înceapă a gândi mai serios.

Dacă dl' procuror crede, că articolul conține vătămarea guvernului, să vină cu aceea și atunci acusatului 'i-se va da privilegiu să argumenteze adevărul afirmărilor sale.

Repet, dl'or jurați, că după verdictul sincer și bărbătesc al d-voastră, guvernul va lucra sau cel puțin ne va cruța cu citarea d-voastră pentru lucruri neînsemnate și nevinovate cu desăvârșire, și se va ocupa mai întâiu cu sanarea radicală și cuminte a relelor."

După discursul ascultat cu multă plăcere al dlui Dr. Stefan Pop, a urmat un sec și perplex răspuns din partea procurorului, care a vorbit cu o oimioare superficialitate.

La răspunsul procurorului a replicat cu multă vervă și obiectivitate zdrobitoare dl' Dr. Miloș Stefanovici.

Ecouri despre grațiere

Aparatele oficiale continuă a comenta situația creată prin grațierea condamnaților Memorandumului. Câteva din aceste comentarii trebuie să le mai înregistrăm, fie și numai pentru completarea materialului, necesar înțelegerii dezvoltării ulterioare a lucrurilor.

Între altele găsim în „Magdeburgische Zeitung“ dela 30 Septembrie n. următoarele reflexiuni trimise din Budapesta și inspirate, fără îndoială, de biroul de presă al guvernului:

„Grațierea condamnaților români, care n'avea să fie altceva, decât un act de mariumie a împăratului și Regelui și un pas conciliant al guvernului unguresc, este tratată în foile din București într'un chip ce trebuie regretat. Se propagă povestea, că Regele Carol, cu privilegiul aflării sale în Ischl, ar fi intervenit pe lângă împăratul pentru punerea în libertate a Românilor condamnați din Ungaria și că guvernul unguresc numai în urma acestei presiuni a făcut propunerea de grațiere. Această poveste e crezută în România; studenții bucureșteni au trimis deja Regelui o adresă de mulțumire, au aranjat conduite cu torțe etc. Aceste întâmplări trebuie înregistrate, pentru-că, durere, o reacție neplăcută este de temut. În Ungaria întreagă opinia publică a întimpinat actul grațierii cu bucurie și simpatie sinceră. Dacă însă la București se va continua a provoca pe Unguri cu aceea, că grațierea este prezentată ca o urmare a amestecului unui guvern străin în afacerile lor interne, atunci această simpatie poate face loc unei adânci supărări. Un limbaj mai moderat ar fi cu stăruință de recomandat foilor și studenților României“.

Din partea noastră constatăm, că după toate informațiile ce avem, la București nu se știe nimica, nici de pretinsele manifestațiuni făcute de studenții Regelui, nici de pretinsa vehementă a limbajului acestora și al presei. Din contra se pare, că acestea sunt ad hoc inventate în Budapesta, pentru a servi de pretext șovinistilor ca să-și prefacă „simpatia“ în „supărare“, și să arăte Românilor tot colții cei vechi, pentru-ca nu cumva să prindă curajiu de nouă opoziție. Avem, va să zică, a

face tot cu binecunoscuta „bună credință“ a șovinistilor.

Ceva mai nebuloasă este o informație dela București a vienezului „N. W. Abendblatt“, care abia după articolul inspirat al colegului său din Magdeburg o înțelegem — în parte. Aici se spune între altele că:

„Cercurile competente (din București) sunt foarte neplăcut atinse, că tinerimea universitară și două ziare prin atitudinea lor nepatriotică voesc să pericliteze relațiile amicale cu Ungaria și cu monarhia austro-ungară, la a căror consolidare factorii chemați au lucrat cu succes în timpul mai nou. La aceasta este a se reduce și faptul, că Regele, care avea să seosească la 23 în București, și-a aminat sosirea și a hotărât să rămână deocamdată în Sinaia. Cu excepția celor două foi amintite, întreaga presă atacă vehement pe studenți, pentru-că nu voesc să înceteze cu necurmatele lor agitațiuni. Conductul cu masalale proiectat de studenți în onoarea Regelui, a fost oprit de poliție. Acum studenții, instigați de Ligă, au convocat o adunare de protestare, dar' aceasta nu le va ajuta nimic, pentru-că factorii competenți sunt firm hotărâți a nu lăsa ca excelențele relații cu Austro-Ungaria să fie turburate prin ceva“.

Aici putem numai repeta, că întreaga organizația este pusă pe o basă mincinoasă. Noi nu știm nimic de planurile urmărite de studenții bucureșteni la instigațiile Ligei și cu atât mai puțin de „atacurile presei“ contra lor, cu excepția „celor două foi“, cari corespondentul ziarului vienez nu le numește. Cu un cuvânt nu e absolut nimic exact din cele spuse aci, probabil tot pentru a complăce guvernului unguresc.

Ear' cât privește atestatul de bună conduită la adresa guvernului român, care „nu va suferi nimica ce ar pute turbura excelențele relații cu Ungaria“, numai două lucruri sunt posibile: Sau guvernul român este mistificat de foaia ovreească în interesul Ungurilor, sau el cunoaște și aprobă aceste uneltiri.

În cazul dintâiu așteptăm ca presa conservatoare din București să restabilească adevărul, într'al doilea am regreta, că criza ministerială a izbucnit în România — înainte ca guvernul să fi putut încasa mulțumitele pentru această nouă convență cu șovinistii maghiari.

Fiindcă tocmai ne ocupăm cu aceste ecouri antiromânești, mai facem loc unuia, — cel mai pociț între toate.

Măria Sa, magnatul decorat Dr. Iosif Gáll, se silește a dovedi, într'o scrisoare publicată în „Pester Lloyd“ dela 28 Septembrie, că meritul de a fi luat inițiativa grațierii este numai și numai al guvernului baronului Bánffy.

Ce rost va avea această străduință a „ilustrului“, „patriot“? Știm și noi? Lumea ar crede, că e treaba baronului Bánffy să constate acest lucru, dacă îi simte trebuința și dacă este adevărat. E greu de presupus și aceea, că baronul Bánffy se-și fi cerut dlui Gáll acest serviciu, care în cele din urmă de nici un folos nu-i este. Din contra, credem că Măria Sa, mocanul nostru boerit, a făcut aici pe advocatul nechemat.

Și pentru-ce 'l-o fi făcut? Pentru-că la noi cu servicii de acestea se fac „Ilustritățile“ și „Magnificențele“. Pentru-că după școala reprezentată de dl Gáll, slugărnicia și lipsa de dignitate, spinarea încovoată și goana de a te face plăcut „stăpânilor“ formează scara, pe care se parvine la dignități. Și dl Gáll nu este, probabil, mulțumit cu scaunul din Casa Magnaților și cu decorația din urmă. El aspiră la mai sus.

Ce scârboasă școală!

Și apoi, îndreptățit este dl Gáll să afirme, că grațierea s'a dat numai la inițiativa guvernului unguresc? De unde o știe, de unde o poate ști aceasta? A fost de față la convorbirile Maiestății Sale cu ministrii Sei? A avut vre-o întâlnire secretă cu regele Carol?

Ce suflet de parvenit!

Și acesta e omul, pe care Maghiarii din nou îl scot la iveală, ca să le facă trebile între Români!

Naivi mai sunt și ei!

Lupta în comitate

Luni în 14 Octombrie st. n. 1895 se va ține adunarea generală de toamnă a congregațiunii comitatului Făgăraș. Importanța agendelor ce sunt de a se rezolva, ne impune datorința a advertisa și pe această cale, pe toți

membrii români ai acestei corporațiuni, să binevoască a participa la adunare. Ear' în special fiecare membru e rugat a lucra între colegii sei ca Români, ca ni-mea să nu lipsească.

Făgăraș, 9 Octombrie n. 1895.

Comitetul clubului electoral.

Spicuri din foile maghiare.

„Magyarország“ dela 9 Octombrie scrie, că pentru milleniu honvezii vor căpăta și ei... două musici.

De geaba însă, dacă n'au pinteni și nu pot să mai poarte pantaloni roșii!

Cartea neagră.

Ministrul de interne a înaintat Dietei o amănunțită statistică asupra stării sanitare a statului ungar. Datele ce ne înfățișează sunt atât de triste, încât chiar și cele mai binevoitoare foi către guvern numesc cartea neagră raportul lui Perczel.

Se constată anume din această carte următoarele:

Casurile de moarte au sporit în raport cu cei mai răi ani din trecut;

în comitate numărul doctorilor a scăzut cu 88 și în orașe a sporit cu 194. Va să zică sănătatea populațiunii rurale este foarte părăsită;

numărul sinuciziilor s'a urcat dela 1788 la 2199, — ceea-ce arată că mizeria crește;

deasemenea sporește numărul alie-națiilor;

a crescut în același timp numărul celor morți fără a fi căutați de medici, făcând adecă acest număr 25% din totalitatea casurilor mortale.

Stăm deci rău. Și totuși banii terții se cheltuiesc pe lucruri de lux: aranjându-se sârbări millenare, ear' nu în interesul cetățenilor.

O chestiune odioasă.

Oradea-mare, 8 Octombrie 1895.

De câte-ori se întâmplă pe teritorul consistoriului arădian vre-o alegere se aud tânguii, că se fac presiuni revoltătoare în interesul candidaților oficioși.

Această nenofocire ne-a ajuns și pe noi acum la alegerea de protopop din Tinca, căci mâna neagră din Arad s'a întins și la noi, ca să sugrume libertatea constituțională, ca să ne impună de protopop pe o unealtă a străinilor, intr'acărui casă nici nu se vorbește românește, și în îngâmfarea sa desprețuește pe bieții preoți români, susținând prietășug numai cu străinii.

Pe candidatul cercului atâta 'l-a maltrat, până-ce a fost silit a-și căuta alt post, și norocul lui încă, ca a scăpat cu pielea spână.

Ne-am pomenit dar' la alegere fără de candidat în ultimul moment ne-am alăturat apoi, la parintele Romul Mangra din Giriș, dar' am rămas în minoritate de 6 voturi. Căci mâna cea neagră din Arad teroriza pe preoți, ear' inspectorul de păduri al episcopului romcat. din Oradea cu numele Henzeli, teroriza pe altă cale poporul și anume:

A denegat darea pășunatului de vară la toate comunele dacă membrii alegători nu vor vota cu Roxin, ear' pe pădurarii dominiali cari erau membri ai sinodului, 'i-a amenințat cu demisionare. Comitele-suprem din Oradea din partea sa încă a dat ordin pretorilor pentru coteșirea în interesul lui Roxin.

Am ajuns dar' să ne alegă protopopi slujbașii episcopului rom-cat. și pretorii, mână în mână cu superioritatea noastră bisericăscă.

Serămăna constituțiune!

Acum fața neagră din Arad umblă prin futreaș Biharia, ca să asigure în consistorul oradan majoritatea pentru Roxin.

Ne-a atins dureros, că unii membri ai sinodului chiar din Arad, la al căror simț creștinesc și românesc, contam, n'au venit la alegere. Acum afiu, că nu 'li-s'a dat concediu din partea superiorităților bisericăști. În chipul acesta intrigați și terorizați din toate părțile am rămas în minoritate.

Mă mărginesc a constata acum atâtea și aștept votul consistoriului oradan, din respect față de acest for bisericăsc. Dacă însă consistorul oradan s'ar lăsa și însuși intrigat și terorizat, atunci voi ști mai multe spune și le voi și spune cine sunt păgânii și vameși.

Un membru sinodal.

Un răspuns.

Târlungeni, 8 Sept. 1895.

Onorată Redacțiune!

În nr. 196 al „Tribunei“ învățătorul Nicolae Comșa din Târlungeni se ocupă și de persoana mea, ba prin deducțiune chiar mă provoacă să dau deslușirile recrute, referitoare la atitudinea lui George Seevaldt (candidatul de notar, preterat la alegerea din 9 Iulie n. a. c.) în cauza petițiunii comitatului parochial gr.-or. relativă la redobândirea unor venit bisericăști îngropate cu două decenii înainte. Sânt gata cu răspunsul. Petiția din chestiune redactată în românește de mine subscrisul a ajuns la ordinea zilei în ședința comitatului comunal dela 24 Decembrie v. 1894. Eu însă nefiind avisat despre aceasta, apoi în ajunul Crăciunului fiind preutul nostru foarte angajat la diferite servicii interne și externe, nu am putut merge. După constatările mele serioase s'au încins între Ungurii din comitat asupra petiției noastre bisericăști, discuțiuni acute și vehemente. Ba învățătorul nngur Toth András s'a exprimat că „Românii să meargă la munte, și acolo să ceară drepturi, căci ei sânt „vazkor kôrte“. Această expresiune turbată și șovinistă, spriginată încă de li Unguri, au pronunțat-o dușmanii Românilor, cu cari a votat învățătorul Comșa la alegerea de notar. Prin urmare George Seevaldt nu merită imputarea cu care-l acuză domnia sa, că adecă „a lucrat diametral opus cu promisiunea sa zicând: „că Români nu au dreptul să ceară nimic etc.“ Din contra Seevaldt s'a exprimat astfel: „Deoarece Români s'au deșteptat prea târziu, așa numai pe calea procesului lor contra comitatului parochial unguresc evang. pot să-și elupte pretenșiunile lor legitime“. Eată deci un argument și un stimul al lui Seevaldt pentru promovarea intereselor românești, pe care însă Comșa nu-l vede.

Reputațiunea și bunătatea lui Seevaldt este atât de recunoscută înaintea Românilor, încât cei din comitatul comunal n'au stat la îndoială să-și scalească numele (la 6 Iulie n. a. c.) în lista voturilor, destinată pentru el. Se cuvina deci ca și învățătorul Comșa, ca conducătorul firesc, să voteze alesului poporului, pentru care a și iscalit lista (dinsul de două-ori). Deoarece însă el a vândut poporul pentru 30 fl. (8 martori), nu e competent și destoinic să se exprime publice, că „cunoaște pe Seevaldt din fundament“ și când totuși îndrăznește atunci dovedește infamie și perfidie.

În întimpinarea d-sale zice mai departe: „că nu a manifestat exces de zel din limba maghiară“. Dacă este așa, de ce nu s'a justificat până astăzi asupra notiței apărută în „Gazeta Transilvaniei“ nr. 48 din 1891? Dar' oare nu te-ai exprimat către mine subscrisul în cuartierul învățătoresc, că „trebuie să mă acomodez după preceptele inspectorului reg. comitatens, căci altcum îmi perd pensiunea (peste 30 ani). Zice mai departe: „n' cred să existe vre-un Român în comuna Târlungeni, fie acela chiar dușman, ca să poată afirma despre mine, că m'aș fi declarat că: „de azi încolo voi lucra contra Românilor“. Dl Comșa ține pe lumea din Târlungeni atât de naivă. Apoi nu știe, că viceprimarul nostru, Ungurul Diuka a afirmat aserțiunea sus numită a lui Comșa chiar în fața judecătoriei regești cercuale, care afirmațiune a făcut-o învățătorul Comșa în fața la 3 Unguri și 6 Români.

Zice la alt loc: „În ceea-ce privește trecutul familiei mele și a îgonirii mele din Ozun (comit. Treiscaunelor), unde am funcționat 2 ani ca învățător, le declar de niște minciuni infame, tendențioase și nedemne“ etc. În contra acestei aserțiuni am să observ, că a) procesul de desmoștenire ce 'l-a avut familia Comșa și pribegirea ei prin lume, este proba cea mai eclatantă despre alungarea ei din comuna natală, și b) eliminarea și fuga învățătorului Comșa din Ozun, din cauza datoriilor sale neachitate nici astăzi, este basată pe hârtia protopopească Nr. 301 din 1836.

Dar' pentru-ca on. public se-și facă o idee și mai clară despre atitudinea învățătorului Comșa, ca Român sânt necesitat să scot la iveală următoarele probe autentice:

1. La alegerea dietală din anul 1890, nici un învățător român n'a participat; învățătorul din Târlungeni Comșa însă s'a distins cu prezența, călcând programul partidului național român din anul 1881.

2. La intrunirea inteligenței din Țeara Bârsei, în „Casina română“ din Brașov, pentru luarea deciziunilor asupra plecării la Cluj pentru manifestul proiectat din incidentul procesului Memorandumului, au participat toți profesorii și învățătorii români, învățătorul Comșa însă a excelat cu absența.

3. La aranjarea petrecerii menită pentru înființarea unei biblioteci școlare în Târlungeni, dl Comșa a stat departe de comitetul aranjator.

4. S'a exprimat în primărie în limba maghiară, în fața la 2 martori cu cuvintele:

„En kërén az iskolánk államdsítását, de féllek a Románoktól,“ adecă: el ar face o petiție la ministru pentru prefacerea școalei române confesionale din Târlungeni, în școală de stat, numai li e frică de Români.

5. Asemenea a declarat în casa președintului comitatului parochial, că el luptă bucuros pentru prefacerea școalei române în școală de stat.

6. Sub mantaua renegatismului luptă să scape de pedepse civile și păcate naționale.

Comitetul parochial gr.-or.:

Dimitru Peneș, președinte; Dimitrie Manole, paroch; Nicolae Frățila, Gligore Bordea, Ioan Popa, Nicodim Beschea, George Bogdan, Stan Soghior, Mihail Popa, Ioan Storan, Radu Mușat, George Budui Beșchea, Alexandru Peneș, Ioan N. Frățila, Manea Tabacu, Dumitru D. Peneș, Dumitru Oranga, Ioan Peneș.

Învitare de abonament

la

„TRIBUNA“

Cu 30 Septembrie v. 1895

expiră abonamentele pe cuartalul

III. și pe luna Septembrie.

Domnii abonenți sânt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foil.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lună, după stilul vechiu.

Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.

Abonamentul trilar . . . 3 fl. 50 cr.

Este în interesul dl'or abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil.

Domnii abonenți vechi sânt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășile, în care li-s'a trimis „Tribuna“ până acum.

Administrațiunea:

CRONICĂ

Sibiu, 10 Oct. n.

Dela comitat. În comisiunile de agricultură cercuale în comitatul Sibiu s'au ales la 7 l. c. următorii membri: a) în cercul Sebeșului: membri ordinari: Ferd. Moetz, preot lut. în Călnic; Isidor Blaga, preot gr.-or. în Lanerăm; Simon Probsdorfer, sen. în Petrițel; Ioan M. Vale, în Pianul-de-sus. Suplenți: Mihael Bulkescher, sen. în Călnic; Ioan Onescu, not. pens. în Rehău; Johann G. Haldenvang în Pianul-de-sus, Simion Zdrengheor în Sebeș; b) în cercul Mercurei: membri ordinari: Georg Langhammer, inginer în Mercurea; Ioan Măcelar, proprietar în Mercurea; Mich. Walentin, preot lut. în Mercurea; Carol Kabdebo, comerciant în Mercurea. Suplenți: Gustav Arz, preot lut. în Gârbova; Ernst Thusner, preot lut. în Dobârea; Ioan Lazar, preot gr.-or. în Apoldul-de-jos; Dumitru Ioan, proprietar în Apoldul-de-sus; c) în cercul Săliștei: membri ordinari: L. Pesamosca, proprietar în Orlat; Nic. Hențiu, no'ar în Săliște; Nic. Iosof, preot gr.-or. în Acliu; Ioan Popescu, proprietar în Sibiel. Suplenți: Moise Albu, proprietar în Acliu; Ilie Măcellar, proprietar în Gurariu; Achim Oana, proprietar în Mag; Ioan Chirca, vicenotar în Săliște; d) în cercul Sibiiului: membri ordinari: Iosif Connert, preot lut. în Cristian; Peter Fleischer în Cisnădie, Irimie Răduț în Avrig, Sincăș Gross în Șura-mare, Liviu Brote în Rășinari. Suplenți: Johann Schuder în Brad, Martin Schuster în Șura-mică, Samoilă Silvestru în Roșia-săsească, Plattner în Slinnic; e) în cercul Nocrichiului: membri ordinari: Iosif Schulzer, preot lut. în Alțina; Nicolae Moldovan, preot gr.-or. în Nocrichi; Chr. Afz în Chirpăr, Johann Buchholzer, not./com. în Nocrichi. Suplenți: Stefan Ehardt, preot lut în Chirpăr; Toma Prie, preot gr.-or. în Săcădate; Michael Krauss, notar în Hosman Mich. Gromes în Hosman.

Felicitări. Din Săliște s'a adresat martirilor liberați următoarele: „Fiți salutați, cu dragoste frățească și cu nădejdi de mare bine în libertatea, de care fuseserți privați printr'un aspru verdict. Dragostea noastră are isoavare veșnică în nădejdiile noastre. No nădejduim că temnița v'a oțelit și că în temnița potta de luptă nu v'i-s'a micșorat, no sperăm, că mari lucruri v'oiți împlini, noi pentru-ca dragostea pentru voi se adaugă și sporească. Aceasta va fi cea mai curată răsplătă pentru împlinirea datoriilor, ce aveți față de poporul care v' recunoaște de ce mai buni ai sei fiii și de șefii sei. Fiți deci încă odată salutați în libertatea pe care grații M. Sale v'a redat-o. Trăească M. Sa! Trăească libertatea națională! Trăească luptătorii înși

Restaurantul dela „Gesellschaftshaus“.

Recomand p. t. publicului restaurantul meu arangiat in salele dela „Gesellschaftshaus“ cu cel mai modern și perfect confort, cu bucătărie bună în abonament lunar în sau afară de casă, cu cele mai bune vinuri și bere bună și gustoasă din prima bererie societate pe acții în Steinbruch. Cu deosebire recomand p. t. domnilor ofiteri și voluntari bucătăria mea în abonament pentru ameazi și cină.

Rugându-mă pentru sprigin binevoitor

semnez cu distincă stimă

Ferdinand Ranzinger,

[2798] 1-6

restaurator.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“

IN SIBIU.

fundată în anul 1868

[963] 33-

asigurază prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru termnuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1891 fl. 905,194.22	în a. 1870—1891 fl. 697,207.44
în a. 1892 „ 48,911.78	în a. 1892 „ 57,791.88
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—

SUMA fl. 1.045.365.05

SUMA fl. 867.777.60

1,913.142 fl. 62 cr.

Conform bilanțului pentru 1894 fondurile de rezervă și garanție se ureă la **920.257 fl. 36 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Căminului Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate

Toate câștigurile se plătesc în numerar fără detrager.

LOTERIA MAGHIARĂ DE CLASE

concesionată de stat

din incidentul expoziției millenare din Budapesta.

100.000 sorturi cu 31.499 câștiguri împărțite în două clase și cu un premiu.

Clasa I.
Tragerea în Budapesta
dela 16 până la 19 Octombrie 1895.

Clasa II.
Tragerea în Budapesta
dela 6 până la 14 Decembrie 1895.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai norocos este

Un milion coroane.

	Coroane	Coroane	Câștiguri	Coroane	Coroane
1 câștig	à 80.000	= 80.000	1 premiu	à 600.000	= 600.000
1 „	60.000	= 60.000	1 „	400.000	= 400.000
1 „	40.000	= 40.000	1 „	200.000	= 200.000
1 „	30.000	= 30.000	1 „	100.000	= 100.000
1 „	20.000	= 20.000	1 „	50.000	= 50.000
1 „	15.000	= 15.000	2 „	20.000	= 40.000
1 „	10.000	= 10.000	2 „	15.000	= 30.000
2 „	8.000	= 16.000	4 „	10.000	= 40.000
8 „	4.000	= 32.000	10 „	8.000	= 80.000
10 „	2.000	= 20.000	27 „	6.000	= 162.000
13 „	1.000	= 13.000	100 „	2.000	= 200.000
100 „	400	= 40.000	200 „	1.000	= 200.000
860 „	200	= 172.000	1150 „	200	= 230.000
9000 „	80	= 720.000	20000 „	100	= 2.000.000
10000 câștiguri total		1,268.000	21499 câștiguri și 1 premiu total		4,332.000

Recomand și expedez pe lângă anticiparea sumei, la cerere pe lângă rambursă:

Sorturi originale de clasa I.: întreg 20.— zecime 2.— douăzecimi 1.— floreni

Renoirea pentru clasa II., care este a se exopera până la 26 Noembrie 1895 pe lângă retrimiteră sortului de clasa I., se face cu aceleași prețuri.

Sorturi originale întregi valabile pentru ambe tragerile: întreg 40.— zecime 4.— douăzecimi 2.— floreni

(Pentru sorturi întregi, care în clasa primă s'au tras cu câștig, se restituie suma plătită înainte pentru clasa a doua) [2795] 1-2

La comanda din afară sunt a se alătura deosebit pentru porto 10 fileri = 5 cruceri (recomandat 30 fileri = 15 cruceri), pentru fiecare listă de trageri 20 fileri = 10 cruceri.

Carl Heintze, colector principal, Budapesta, Șervitenplatz Nr. 3. Adresa telegrafică: Lottoheintze, Budapesta.

În editura „Institutului tipografic“ a apărut și se află de vânzare **Prăsirea pomilor** de **D. COMSA,** membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole“. Preț: unu exemplar 12 cr.

Hârtie de scrisori cu inscripția **„Totul pentru Națiune!“** lozincă sublimă a Fetelor Române efectuează Librăria „Institutului Tipografic“ în ori-ce mărime de hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii sau fără cutii.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.
A doua edițiune din **ȚINEREA VITELOR** de **Eugen Brote,** president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“. Prețul unu exemplar 12 cr. v. a.

La „Institutul Tipografic“ în Sibiu se află de vânzare: **PORTRETUL** dlui Dr. Vasile Lucaciu. Un tablou în mărime de 38x28 cm. Prețul 50 cr.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom an trebuință să cunoască **legea** numită **veterinară.** Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare populară** a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tîrgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe despre **LEGEA VETERINARĂ** și **BOALELE CONTAGIOASE** stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De **Tormay Béla.** (134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela **Institutul Tipografic în Sibiu.**

Edict de licitațiune.

Jirul aflător în pădurea comună din **Porcești** (comitatul Sibiu), se va vinde cu licitațiune publică în **20 Octombrie** st. n. în cancelaria comună la **4 ore p. m.**

T-ritorul se începe dela vârful culmea dealului spre Valea Strîmbei dela vîrf spre Olt și până la granița României în extindere circa 3000 mii jugere pădure mare avînd mai multe văi și apă îndestulitoare.

Prețul strigării **300 fl.**, licitanții au să depună **10% vadiu,** ear' аренда ajunsă se va plăti în două rate egale, în **25 Decembrie** și **20 Aprilie** st. n. 1896.

Pășunatul va dura până la sft. **George st v. 1896.** [2787] 2-3

Porcești, 7 Octombrie 1895.

Oficiul comunal:
Ioan Benție, Toma Filipp, not.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la librăria Institutului Tipografic în Sibiu:

CEȘTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR și **MODURILE SOLUȚIUNII SALE** ÎN **UNGARIA** DE **AUREL C. POPOVICI.**

Prețul 50 cr v. a. cu trimitere postală 55 cr. v. a.

BERERIA REGALĂ

societate pe acții
IN STEINBRUCH

Își permite prin acestea a aduce la cunoștința p. t. publicului, că a început deja cu vânzarea berii, pe care va desface-o sub numirile:

Bere așezată, bere regală, bere de Martie, bere de coroane și bere bavareză [2789] 3-3

atât în **butoaie** cât și în **butelii.**

Prețuri curente se trimit la cerere gratis și franco.

Institut tipografic în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la Institutul Tipografic în Sibiu

MEMORIALUL,

arhiepiscopului și metropolitului **Andrieu baron de Șaguna** sau **luptele naționale-politice ale Românilor 1846—1873** de **NICOLAE POPEA,** arhimandrit-vicar arhiepiscopesc. **Tomul I.**

Prețul 1 fl. 30 cr.